

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

عنوان

بررسی تاثیر مکمل یاری خوراکی و موضعی بره موم بر میزان سطوح خونی ظرفیت آنتی اکسیدانی تام و مالون دی آلدئید در بیماران مبتلا به زخم پای دیابتی

مجری

دکتر حسین خادم حقیقیان

سال ۹۸

چکیده

زمینه و هدف: بره موم در طب سنتی ایران در درمان زخم پای دیابتی استفاده می شود. این مطالعه به منظور ارزیابی تاثیر بره موم ایرانی بر کاهش استرس اکسیداتیو در بیماران مبتلا به زخم پای دیابتی صورت پذیرفت .

مواد و روش ها: ۸۰ بیمار مبتلا به زخم پای دیابتی به طور تصادفی به ۴ گروه تقسیم شدند: گروه اول بره موم به صورت پماد موضعی (۱/۵ گرم روزانه) ، گروه دوم سه کپسول ۵۰۰ میلی گرمی حاوی بره موم ، گروه سوم کپسول و پماد و گروه چهارم درمان معمول زخم پا (شستشو با سرم فیزیولوژی) به مدت ۴ هفته دریافت کردند. سطح سرمی ظرفیت آنتی اکسیدانی تام سرم و مالون دی آلدئید در ابتدا و انتهای مداخله اندازه گیری شد.

یافته ها: علی رغم افزایش معنی دار در سطوح ظرفیت آنتی اکسیدانی تام سرم در گروه ۱ از $1/01 \pm 0/2$ به $1/26 \pm 0/13$ میکرومول بر لیتر ($p=0/038$)، در گروه دوم از $0/98 \pm 0/18$ به $1/33 \pm 0/23$ میکرومول بر لیتر ($p=0/029$) و در گروه سوم از $1/01 \pm 0/13$ به $1/29 \pm 0/2$ میکرومول بر لیتر ($p=0/034$) اما این اختلاف در گروه ۴ معنی دار نبود ($p=0/1$). کاهش معنی داری در سطح سرمی مالون دی آلدئید در گروه ۱ و گروه ۴ مشاهده نشد ، در حالیکه در گروه ۲ و گروه ۳ به طور معنی داری سطح مالون دی آلدئید سرم کاهش یافته بود ($p=0/045$) ، ($p=0/033$) .

بحث و نتیجه گیری: مصرف بره موم به صورت خوراکی یا موضعی بدون هیچگونه اثرات جانبی معنی داری سطح سرمی مالون دی آلدئید را کاهش و ظرفیت آنتی اکسیدانی تام سرم را افزایش می دهد . بنابراین ، استفاده از بره موم می تواند به موسسات بالینی توسعه یابد و به عنوان یک محرک موثر در بهبود زخم بیماران دیابتی مورد استفاده قرار گیرد .

واژگان کلیدی: زخم پای دیابتی، بره موم، استرس اکسیداتیو